

Bestaan en werken

De bewoners van het Scheldegebied verwierven zich een bestaan op de vruchtbare klei- en de armere zand- gronden. Er werden akkers aangelegd en er ontwikkelden zich nederzettingen.

Zelfs de meest marginale gronden zette de mens zoveel mogelijk naar zijn hand. Boerderijen en dorpen werden vormgegeven naar streekgebruik, bodemgebruik en soort ontginningen. Grootgrondbezitters lieten met (ontginnings)hoeves en zomerresidenties hun sporen achter.

De bodem leverde verder grondstoffen voor ambacht en industrie, zoals voor de bloeiende potten- en steenbakkersnijverheid.

VERHAALLIJN **BESTAAN EN WERKEN**

GRENS GEOPARK

Fotografie Aart van Belzen, Stefaan Van Hul, Walter Jonkers.

Wat is een Geopark?

Een UNESCO Global Geopark is een gebied dat wordt erkend omwille van de internationale waarde van het geologische erfgoed, de cultuurhistorie en de natuur.

Het Vlaams-Nederlandse mondingsgebied van de Schelde is uniek in zijn soort! Natuurlijke elementen, de beweging van het getij en de mensen die er wonen beïnvloeden dit veelzijdige en waardevolle landschap al duizenden jaren.

Het is een landschap van overgangen: afwisselende zand- en kleilagen, hoger en lager gelegen gebieden, die echter allemaal gemeen hebben dat ze worden gevormd door de rivier en de zee. Overal in het gebied zijn sporen te zien van hoe de mens in de loop van de tijd heeft gewerkt met en tegen het water. De Schelde vormt de 'blauwe draad' en levensader van deze regio, die waardevol is voor zowel natuur, cultuur en economie.

GASTHEER VAN HET LANDSCHAP

INITIATIEFNEMERS

Provincie Oost-Vlaanderen

Provincie Noord-Brabant

Provincie Zeeland

Provincie Antwerpen

west-vlaanderen
de opstroom van de schelde

**SCHELDE
DELTA**
ASPIRING
GLOBAL
GEOPARK

VERHAALLIJN **GEOPARK SCHELDE DELTA**

MERCATORMUSEUM

BARBIERBEEK

KLEIGROEVE STEENGELAAG

DURME

GEOSITES

- 1 Barbierbeekvallei, Bolle akkers
- 2 Barbierbeekvallei, Barbierbeek verscholen tussen akkers
- 3 Barbierbeekvallei, Bolle akkers
- 4 Durmevallei, Groot getijdeverschil in sedimentrijke rivier
- 5 Durme, Veerpont Tielrode, Hamme
- 6 Kleigroeve steengelaag, Baggeraar Steengelaag

De **Barbierbeek** is de grootste beek van het Waasland die al slingerend in een vallei oostwaarts richting Schelde loopt. Vermoedelijk werd de vallei gevormd tijdens het einde van de laatste ijstijd, 15.000 tot 12.000 jaar geleden. Vanaf einde 15e eeuw ontstond in de regio rond de Barbierbeekvallei het gebruik van bolle akkers. Dit zijn blokvormige percelen, vaak kleiner dan 1 ha omgeven door diepe grachten om de drainage te verbeteren.

De uitgegraven grond werd op de akkers opgebracht en verbeterde zo de bodemvruchtbaarheid. Hierdoor kwam de akkerbodem tot wel 1.2 - 1.6 m hoger en droger te liggen dan de randen van het perceel. Vandaar de benaming 'bolle akkers'.

De **Durme** staat van de monding in Schelde tot aan de stuw bij Lokeren onder invloed van het getij. Het getijdeverschil is bij de monding ruim 5 m en wordt stroomopwaarts steeds kleiner.

Toen in de tweede helft van Middeleeuwen de Westerschelde ontstond kwam de getijdenwerking een stuk dieper het Scheldebekken binnen. Om die reden werden vanaf de 13e eeuw de overstromingsvlakten van de Durme bedijkt. De ontstane polders werden vooral gebruikt als hooiweiden. Door de dijken in de winter bewust door te steken kwam er regelmatig een nieuw laagje slib in deze polders. Dankzij dit systeem van vloeipolders (meersen) waren dit vruchtbare gronden.

